

КРИМІНАЛЬНІ ТАТУЮВАННЯ ЯК ОЗНАКА ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ

Ключові слова: кримінальне татуювання, кримінальна субкультура, кримінологічно значуща інформація.

Key words: criminal tattoo, criminal subculture, criminologically important information.

Анотація: У тезах розглянуто види кримінальних татуювань та їх значення для встановлення інформації, що має значення для розслідування злочинів.

Abstract: In the thesis examined types of criminal tattoos and their significance for establishing information relevant to the investigation of crimes.

Татуювання – один з проявів екзогенної пігментації шкіри людини (зафарбованих з'єднань (пігментів) у тканинах шкіри, що виникають внаслідок проникнення до них зовні рідких, твердих, газоподібних речовин і мають певне забарвлення і форму). Вони утворюються шляхом внесення під шкіру за допомогою голки або системи голок (кільше) різних фарбників.

Серед різноманіття видів татуювань для отримання кримінологічно значущої інформації про особу злочинця становить інтерес, насамперед, так зване кримінальне татуювання, а не інші його види – (побутове, пам'ятне, декоративне), оскільки відомо, що наявність в особи кримінального татуювання, насамперед, пов'язано з її кримінальним минулим і криміногенною орієнтацією, які в більшість випадків пов'язані з відбуванням покарання у виді позбавлення волі.

Порівняння змісту татуювань та їхнього вигляду серед злочинців різних показує спільність традицій кримінального середовища, незалежно від національних особливостей. Тож основне смислове навантаження татуювань у різних країнах є схожим:

1. Грецький хрест відображає кількість судимостей, строк позбавлення волі, а також може виконувати релігійну функцію.

2. Фашистський хрест (свастика) – знак невдоволення існуючим режимом.

3. Крапка – тавро засуджених за вчинений ними негідний вчинок у своїй групі, який наносить силоміць. Використовують як засіб покарання.

4. Знаряддя вчинення злочину (ніж, кинджал, пістолет) вказують і відображають злочинну установку.

5. Шприц, карти, пляшка, келих, кістки – супутні атрибути злочинного способу життя.

6. Гола жінка, частіше за все на хресті або біля нього, над труною, оповита змією, має численні значення: постраждав через жінку, схильний до гомосексуалізму; бюст жінки, ім'я жінки – страждає за конкретного жінкою.

7. Птахи, змії, тигри, лев означають агресивну орієнтацію злочинця. Орел, який роздирає жінку, – гвалтівник, орел на грудях – високий статус у злочинному світі, те саме змія, що обвиває кинджал.

8. Пейзаж і явища природи використовують як з художньо-декоративною метою, так і з метою вияву певних ідей. Сонце, що сходить над морем, виражає прагнення до волі. Пальми на безлюдному острові – ізолювання. Надгробник, дзвони, куполи й хрести – строк ув'язнення.

9. Дзвоник, ґрати, колочий дріт означають ізоляцію.

10. Широко використовують абрєвіатури – рятуйте наші душі, сигнал біди.

Татування наносять на всі частини тіла, а перевага надається рукам – від плечей до пальців. Національні особливості відображаються не в змісті, а в символіці й орнаменті, які використовують для розкриття принципів кримінальної субкультури. При цьому особи різних національностей, які мешкають у подібних умовах, використовують при нанесенні татувань подібні символи. Той, хто мешкає на березі моря, як символи використовує зображення хвиль, сходу сонця на хвилях, чайку над морем тощо, а той, хто мешкає в горах, – орлів, верхівки гір, фортецю на скелі тощо. [1, с 79]

Татування виконують різноманітні функції, можуть бути розміщені на різних частинах тіла й відображають групову свідомість кримінальної групи. У кримінальній ієрархії за татуванням можна точно визначити статус особи в кримінальній групі.

Так, високостатусним особам наносять почесні знаки відзнаки, які називаються “регалками”, для чого використовують спеціальні прилади та якісні, переважно іноземні, барвники [3, с 415]. Наносять їх висококласні спеціалісти. Основна маса членів злочинного товариства наносять саморобки, що називають кримінальним жаргоном “партачками” (партачити – псувати). Їх наносять за допомогою певних шаблонів, користуючись підсобними барвниками, підлітки-самоучки. Низькостатусним підліткам, особливо з-поміж пригноблених (“опущених”, “емітників” тощо), татування наносять силоміць. Це – татування-тавро (кримінальним жаргоном – “нахабки”, “ганебні”). Таким чином, татування може виступати і як засіб заохочення, нагорода тим, хто відзначився, засіб деперсоналізації тих, хто завинив.

Щоб нанести татування, не обов’язково треба потрапити на “зону”. Однак там їх наносять частіше. Треба врахувати, що нарівні із загальноприйнятими малюнками, висловами, символами в кожному регіоні склалися свої традиції, “художні школи”, своя символіка й способи нанесення татувань. Аналіз локалізації татувань на тілі правопорушника, залежності їхнього складу від характеру злочинної діяльності, моди, національних та релігійних особливостей дає змогу класифікувати їх:

- за формою передачі (символи, цифри, абрєвіатури, тексти, малюнки);
- за змістом (сигнально-відокремлювальні, стратифікаційно-статусні, особистісно-встановлювальні, політичні, міфологічні, культові, антирелігійні, поремні, еротичні, декоративні, гумористичні, сентиментальні, професійні й таврування);
- за особистісною значущістю (“регалки” – від регалів – почесні знаки відзнаки для “еліти”; “партачки” – від партачити – “саморобки”, низької якості; “нахабки” – таврування, нанесені нахабно, тобто із застосуванням насилья);
- за локалізацією на тілі (на відкритих ділянках, на прихованих під одягом ділянках, на інтимних частинах тіла, по всьому тілу);
- за розмірами (малоформатні, великомасштабні);
- за способами нанесення (одноразові та такі, що наносяться багаторазово, ті, що наносяться “вручну” та за допомогою трафаретів);
- за кількістю (одиночні, численні, суцільні); [3, с 123]

Існує певна залежність між характером кримінальної діяльності та нанесеними татуваннями. Хоча татування наносять на всі частини тіла, проте найчастіше на пальці рук (часто персні), кисті (крапки, хрести, дзвін, абрєвіатура), зап’ястки, плечі, стегна, коліна та голінку, груди, живіт, спину.

Розглянемо, який обсяг криміналістично значущої інформації можна отримати завдяки дослідженню “кримінального” татування особи злочинця. Насамперед, уже факт наявності в особи “кримінального” татування дає можливість припустити, що вона раніше вчинила злочин і була зауджена до позбавлення волі. Залежно від малюнка татування та його змістового значення можна отримати таку інформацію про особу його носія: відомості персоніграфічного характеру: дату народження, рік ув’язнення, рік звільнення з місць позбавлення волі, номери виправно-трудових установ (ВТУ) і місцевості, де особа відбувала покарання; відомості про злочинну діяльність: кількість судимостей, строк позбавлення волі, вид режиму та ВТУ, склад злочину (хуліганство, крадіжка, пограбування тощо), злочинну спеціалізацію та кваліфікацію, спосіб і місце вчинення злочинів, статус у злочинній ієрархії, належність до певного злочинного угруповання; причини злочинного способу життя; наявність негативних звичок (алкоголізм, наркоман); сексуальну орієнтацію; ставлення до оточення, адміністрації ВТУ, держави, закону та правоохоронних органів; особистісні установки: злісне порушення режиму утримання, схильність до втечі з ВТУ, припинення чи продовження злочинної діяльності; особисті якості (сильний, жорстокий, незалежний); психологічний стан (скорбота, надія, безвихідь); віросповідання.

Наведений перелік можна продовжити, що зумовлено існуванням великої кількості варіацій “кримінального” татуювання [4, с 90].

Список використаних джерел:

1. Татуювання як криміналістична ознака особи злочинця / К. В. Калюга // Право та державне управління. - 2014. - № 1-2. - С. 78-83.
2. Пирожков В.Ф. Кримінальна психологія / В.Ф. Пирожков. – М. : Ось-89, 2001. – 704 с.
3. Криміналістика (криміналістична техніка) : курс лекцій / П.Д. Біленчук, А.П. Гель, М.В. Салтевський, Г.С. Семаков. – К. : МАУП, 2001. – 216 с.
4. Замула С. Ю. Татуювання неповнолітніх засуджених у місцях соціальної ізоляції / С. Ю. Замула // Актуальні проблеми психології: Проблеми психології творчості : зб. наук. пр. / [редкол. : В. О. Моляко, А. Б. Коваленко]. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – Т. 12, вип. 4. – С. 87–94.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман,
проф. Б. М. Головкін,
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

**Злочинність у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
3-68 кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.**

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017